

Pokoj a dobro

Založené 1999

Ročník 9 Číslo 2 www.pokojadobro.sk

Katolícky časopis farnosti Markušovce

Apríl 2007

3 | Diecézna synoda
náučné články

4 | Otvorený list veriacim
Ján Duda

6 | Veľkonočné rozpomienky
aktuálna téma

8 | Okamih smrti
sr. Mária Filotea

Vstal

Vstal z mŕtvych. Niet ho tu. Hľa, miesto, kde ho uložili... /porov. Mk 16,6/

Prázdny hrob. Miesto, ktoré otriaslo vedomím celého sveta, pretože sa stalo dôkazom, že ktosi mal pravdu... Ktosi. Ten, čo prišiel medzi vlastných a vlastný ho neprijali. Obetoval celý svoj život, aby ľuďom ukázal skutočné šťastie, pravdu a lásku. Udalosti nedeľného rána a prázdny hrob sú tichým výkrikom Božej lásky k človeku.

Možno nás tu napadne otázka, kto je to vlastne človek, keď kvôli nemu sám Boh prichádza na svet, aby pre neho obetoval svoj život a ponúkol mu spásu.

Moderná veda skúma človeka a podáva množstvo rôznych definícií. Snaží sa odhaliť všetky jeho schopnosti, nadanie, ale i tajomstvá, či snáď nedostatky. A predsa hádanka s názvom "Čo je to človek?" akoby pre ňu stále ostávala hádankou, hoci si to možno niektorí ani neuvedomujú.

Človek... Trochu živej hmoty a pár miliónov buniek... Dve oči, dve uši, ústa, ruky a nohy... Nič zvláštne. Niekedy možno trochu smiešne. A predsa... je tu niečo, čo prekvapuje, ba priam zaráža... Ten úžasný mozgový potenciál a tá schopnosť myslieť... A je tu ešte jedna schopnosť - najmocnejšia a najcennejšia - ktorá človeka už úplne zahľahuje rúchom tajomstva. Schopnosť milovať...

Aký je človek, záleží od toho, akú lásku v sebe skrýva.

Môže milovať iba seba a môže milovať druhých...

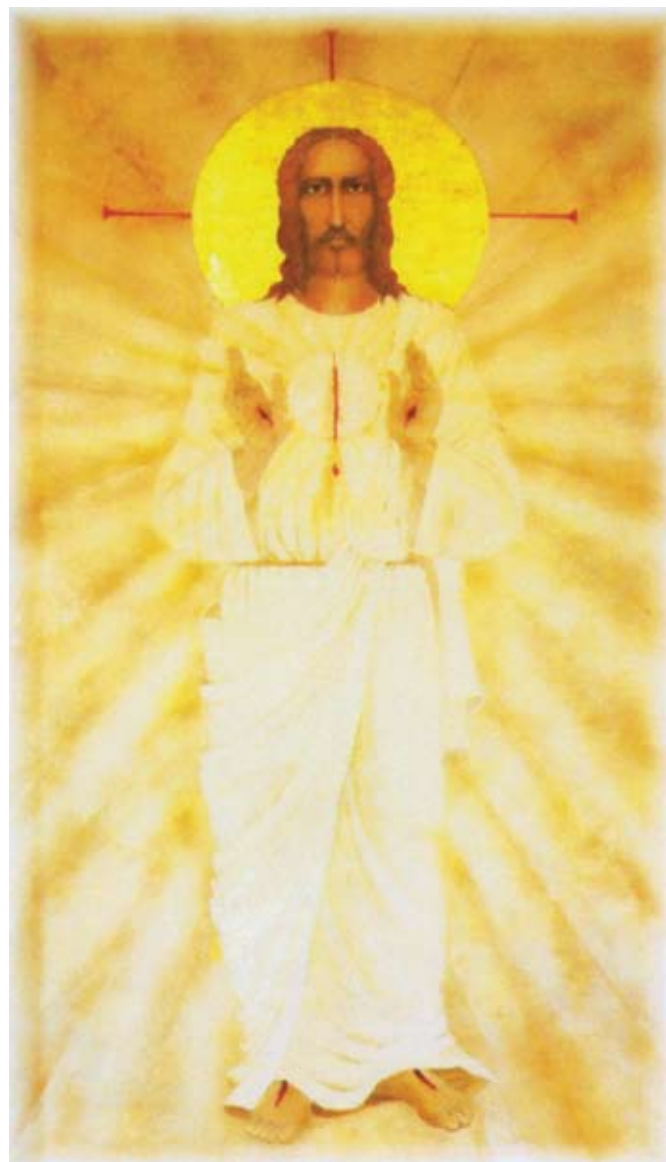
Človek v prvotnom Božom pláne bol stvorený z lásky a pre lásku, aby miloval. Sebecstvo tu nikdy nemalo svoje miesto. Všetko zamotal prvý hriech, keď pýcha stvorenia urazila Stvoriteľa. Dobro sa zrazu stalo ťažkým a šťastie budované bez Boha dohnalo k bratovražde.

Hľa, kam to až človek dotiahne bez Boha!

Nie spravodlivosť, ale milosrdenstvo nás zachránilo. Boh tak miloval svet, že poslal svojho jediného Syna, aby nám na kríži získal stratenú milosť a urobil z nás dedičov svojho večného kráľovstva.

Z milosti Božej sme tým, čím sme... Pre milosť vykúpenia sa voláme Božimi deťmi. Či však nimi aj sme, to už záleží iba na nás. Boh už nemohol urobiť viac pre človeka. Veď nám dal všetko, čo mohol dať. Sme povolání, *aby sme kráčali v Kristových šľapajach, ktorý za nás trpel a dal nám príklad. On sa hriechu nedopustil a v jeho ústach nebolo lešti. Keď mu zlorečili, on nezllorečil, keď trpel, nevyhrážal sa, ale odovzdal sa tomu, ktorý súdi spravodlivo. Naše hriechy on sám vzal na svoje telo a spolu s nimi sa nechal pribiť na kríž, abysme my odumreli hriechom a žili v spravodlivosti. Jeho rany nás uzdravili.* /porov. 1 Pt 2, 21-25/

Blúdili sme, ale teraz máme pripravené miesto. Zmŕtvychvstalý Kristus nás volá. Rozhodnúť sa musíme sami. Ježiš stojí pri dverách, klope a čaká našu odpoveď.

Snímka: Kaplnka Kňazského seminára, J. Súkeník ml.

Všetko záleží od toho, akú lásku nosíme v sebe... Tie dve oči môžu totiž vidieť len seba alebo aj druhých... uši môžu byť zatvorené pre iných, alebo vždy pripravené vypočuť prosbu alebo bolesť... Ústa preklínajúce alebo ústa úsmevu. Ruky, ktoré zhŕňajú pre seba a ruky tvoriace a rozdávané... Nohy kráčajúce po cestách osobného záujmu a nohy bežiacie na pomoc...

Môžeme milovať iba seba a môžeme milovať druhých. Ale zrieknuť sa seba znamená dovoliť Bohu odvaliť kameň z nášho srdca, aby v ňom uskutočnil zázrak Zmŕtvychvstania.

Nech všetkým, s ktorými sa stretneme, horí srdce a nech v nás, aj bez slov a presvedčania, spoznajú vzkrieseného Pána.

sr. M. Anetta, SDR

editoriál

Milí čitatelia!

Teším sa z jari. Obdivujem prírodu, ktorá si rok čo rok vie poradiť s odchodom zimy a ukáže svoju silu. Jemnú silu, ktorá premieňa pochmúrnú krajinu na kraj lahodiaci oku.

Je to úžasné, ako si drobné kvetiny nájdú svoju cestu a vyrastú aj na tých miestach, kde je to priam nepochopiteľné. A tak vidíme praskliny v tvrdom, studenom betóne, z ktorých vykúkajú nežné hlávky púpavy. Zbadáme odhodnený starý zhrdzavený hrniec, cez ucho ktorého vyrastá prvosenka. Príroda svojou zeleňou akoby zahladila stopy za človekom, ktorý do nej bezcitne nahádza svoj odpad. Tráva takmer objíma tú hľbu odhodnených vecí nezodpovedných ľudí. Príroda sa nehnevá, len plní svoje poslanie. Znova rásť, znova kvitnúť, znova slúžiť ľuďom. Aj stromy rozkvitnú. Dokonca aj tie, na ktorých sa nahromadili igelitové tašky či staré pneumatiky. Strom sa nezlostí. Aj on plní svoje poslanie – rozvtnúť a priniesť plody. Ľuďom. Všetkým, aj tým nevychovaným. Nezáležiac na tom, či mu človek ublížil napríklad lámaním konárov. Ešte aj na tom zlomenom vyrastie zelený lístok. V prírode sa naozaj dejú zázraky. Potichu, skromne a pritom tak majestátne.

Človek si nevie stvoriť ani kvet, ani strom, ba ani zvieratko. Vie ho len nakresliť, odfotografovať, vytesať do dreva či do mramoru, vystrihnúť z papiera alebo vymodelovať. Nemá silu stvoriť. Len tvoriť. Aj napriek tomuto poznaniu sa človek častokrát správa tak, akoby bol stvoriteľom. Uzurpuje si práva na prírodu až do takej miery, že jej veľmi ubližuje. Ale príroda sa nehnevá. Aj keď ju človek svojou hrubosťou ničí, ona i naďalej plní svoje poslanie, ktoré jej dal Boh. A človek je v Božích očiach oveľa viac ako sú rastliny a zvieratá. Boh nás obdaril rozumom a slobodnou vôľou. Čo sme s tým urobili?

Keď Ježiš počas svojho účinkovania na Zemi kázal, častokrát pritom používal množstvo podobností. Boli z tej doby a z toho územia, kde žil a pôsobil. My žijeme v celkom inej dobe a v úplne inom prostredí. No napriek tomu sa nám tiež ponúka veľa podobností, ktoré nás môžu osloviť. Stačí zájsť do prírody a s ľudským zahanbením pozorovať, ako si príroda plní Bohom dané poslanie. S pokorou a na všeobecné dobro. Aj preto je taká krásna.

Milí čitatelia!

Prajem vám pozhnané veľkonočné sviatky. Nech nám zmŕtvychvstalý Kristus dá jemnú silu znovu objaviť svoje poslanie a múdro si ho plniť. S pokorou a na všeobecné dobro.

Monika Hodnická

zdravotnícke okienko

V tomto pôstnom čase vás chcem upozorniť na staronovú a dnes už civilizáciu chorobu, ktorej odborníci na začiatku nášho storočia predpovedajú epidémiu.

Obezita – epidémia 21. storočia

Obezita nebola neznáma v minulom storočí. V súčasnosti však narastá geometrickým radom. Kým pred dvadsiatimi rokmi som sa v ambulancii stretávala skôr s deťmi vychudnutými, dnes je každé tretie dieťa obézne. V Spojených štátoch je už obezita vážnym zdravotným problémom, u nás sa predpokladá jej významný nárast. Na jej vzniku sa v menšej miere podpisujú genetické vlohy. Je to typ obezity, ktorý sa v rodine prenáša na potomstvo. Vo väčšej miere sú to skôr civilizácie vplyvy – spôsob trávenia voľného času, výživa a stravovanie.

Pod spôsob trávenia voľného času sa u detí podpisuje nadmerné vysedávanie pred počítačom a televíziou. Počítačové hry či internet skrytou a nenápadnou motiváciou spôsobujú u detí postupnú závislosť. Takto trávajú pred počítačom stále viac a viac času. Zaneprázdnení rodičia sú radi, ak majú od dieťaťa zaujatého počítačom pokoj. Neuvedomujú si však, že nebezpečenstvo a dôsledky sú nielen psychické, ale aj výživové. Takto si deti odvyknú od pravidelného odpoľudňajúceho pohybu, prestanú pestovať kolektívne športy a rodina je na najlepšej ceste pestovať individualizmus.

Výživa a stravovanie je ďalšia vážna príčina obezity. Školák ráno neraňajkuje, lebo nemá čas. Neziariedka zaspáva večer po 22. hodine a spánku je takto menej. Po návrate zo školy si oddýchne pri pochutinách, čipsoch, sladkých nápojoch. Zaneprázdnenej mame dobre padne raz za čas nahradiť večeru polotovarom či údeninami.

V našich jedálnych lístkoch prevažujú múčné a sladké jedlá. Najobľúbenejšie sú hranolky, vyprášaný syr, tatarská omáčka – jednoducho kalorická bomba. Takto sa z našich jedálnych lístkov vytrácajú veľmi cenné a zdravé strukoviny, zelenina a polievky.

Poviete si, nič nové pod slnkom! Naši prastarí rodičia boli odchovaní na múčnych jedlách. Mali však viacej celodenného pohybu a fyzickej záťaže.

Životný štýl sa neraz dedí z generácie na generáciu v podobe koníčkov a stravovacích návykov. Ak chceme riešiť obezitu u svojho dieťaťa, potrebujeme zmeniť životný štýl a stravovanie v celej rodine. Rodina by mala tráviť svoj voľný čas spoločne a venovať viacej času rozhovorom.

Nie všetko, čo je príjemné, je aj užitočné. To príjemné temer vždy vyvoláva závislosť. Pokiaľ rodičia nebudú svoje deti usmerňovať v dennom režime a v stravovaní, tie si osvoja nesprávne návyky a odnesú si ich do dospelosti v podobne nesprávneho životného štýlu. S obezitou sú spojené aj ďalšie civilizácie choroby – vysoký krvný tlak, infarkt myokardu, mozgová cievna príhoda, artérioskleróza.

V tomto veľkonočnom období vám želim, aby ste v pôstnom poslaní a veľkonočnej radosťi prehodnotili aj svoj životný štýl a stravovanie a ak je to potrebné, urobili aj prvé kroky pre jeho zmenu.

Prajem vám pozhnané veľkonočné sviatky naplnené duchovnými darmi a milosťou

Jana Virčíková

Vydáva Rímskokatolícky farský úrad Markušovce pre farnosť Markušovce a filiálky Teplička, Pod Teplička a Lieskovany. Zodpovedná redaktorka: Mgr. Monika Hodnická. Redaktori: MUDr. Mária Košalová, Adriana Lazorová, Peter Lazor, Lucia Dutková. Sadzba a grafická úprava: Ing. Peter Hamrák. Technické spracovanie: Tlačiareň Kežmarok. Jazyková spolupráca: Mgr. Dagmar Repaská. Odborný konzultant: Prof. ThDr. Ján Duda, PhD., Imprimatur: Prof. ThDr. František Tondra, spišský diecézny biskup, BÚ 16.2.1999, č. prot. 113/99. Registrované OÚ, odbor školstva a kultúry v Spišskej Novej Vsi, reg. č. 2/99. Náklad 1000 kusov. Adresa redakcie: Rim. kat. farský úrad, Michalská 52, 053 21 Markušovce. Nepredajné. E-mail: info@pokojadobro.sk. <http://www.pokojadobro.sk> Redakcia si vyhradzuje právo upravovať príspevky. Nevyžiadané rukopisy nevraciam.

Diecézna synoda

Pokračujeme v našej rubrike o diecéznej synode. Tentoraz sa našim čitateľom pokúsime priblížiť spôsob práce a historický kontext diecéznej synody po Tridentском koncile.

Tridentský koncil

V 16. storočí vznikla v Cirkvi zložitá situácia. Bol to začiatok novoveku a v Cirkvi sa nahromadili viaceré problémy, ktoré sa neriešili alebo riešili nedostatočne. Začiatkom uvedeného storočia v Nemecku vystúpil reformátor Martin Luther a jeho reformné hnutie sa začalo šíriť po celej vtedajšej Európe. Na túto situáciu reagovala Cirkev tým, že pápež zvolal koncil do Tridentu (dnes je to na severe Talianska). Tento koncil sa konal v rokoch 1545-1563 a znamenal začiatok katolíckej obrody, ktorú zvlášť úspešne uskutočňovali pátri Jezuiti, avšak nielen oni. Ovocím tohto koncilu okrem vieroučnej a mravoučnej náuky a disciplinárnych predpisov bola aj skutočnosť, že došlo k obnoveniu činnosti diecéznych synod a vzniku katechizmu pre farárov, aby sa zvýšila úroveň ich náboženského poznania. Táto situácia vykreslená dosť zjednodušene tvorila historické cirkevné a spoločenské pozadie diecéznych synod po Tridentском koncile.

Diecézna synoda po Tridentском koncile

Spôsob konania diecéznych synod v období po Tridentском koncile sa v porovnaní s predkoncilovým obdobím obsahovo príliš nezmenil. Čo sa zmenilo, bol predovšetkým entuziazmus biskupov pri ich konaní. Za všetkých spomeniem aspoň dve významné osobnosti tohto obdobia: sv. Karol Boromejský, milánsky arcibiskup a kardinál a sv. František Saleský, biskup v Ženeve. Diecézna synoda sa mala konať aspoň raz do roka a miestny biskup osobne alebo prostredníctvom iných mal kléru čítať ustanovenia koncilu a pápežov, aby ich poznali a uvádzali do života. Čo je charakteristické pre potridentské diecézne synody je to, že sa pozornosť biskupov sústredila na klérus, predovšetkým na farárov, aby sa pozdvihla ich mravná i vzdelanostná úroveň. Osobitná

pozornosť sa sústreďovala na farárov preto, lebo oni boli zodpovední za bezprostrednú pastoráciu veriacich. V tomto období stúpila aj autorita dekana, pretože dekanom pripadla povinnosť starať sa o úroveň farárov svojho dekanátu. Cieľ potridentských diecéznych synod mal za cieľ znovunastoliť u klerikov cirkevný poriadok a disciplínu.

Diecézna synoda podľa Benedikta XIV.

V rokoch 1740 až 1758 bol pápežom významný cirkevný právnik Benedikt XIV., vlastným menom Prosper Lambertini. V roku 1748 vyšlo jeho dielo aj knižne pod názvom *De synodo diecesana* (slov. O diecéznej synode). Toto dielo ovplyvnilo a stále ovplyvňuje konanie diecéznych synod, nakoľko ide o prvé systematicky spracované dielo o tom, ako sa majú zvolávať diecézne synody, čím sa majú zaoberať, ako na nich rokovať, ba pápež ide aj do detailov a píše aj o tom, aké úlohy a funkcie súvisia s vykonávaním synody a ako majú cih nositelia pracovať, aby synoda mala úspech a aby jej závery boli v diecéze akceptované. Týmto spôsobom sa konali diecézne synody až do predpisov o diecéznej synode, ktoré nachádzame v Kódexe kánonického práva Benedikta XV. z roku 1917. Tento kódex sa nezaobera diecéznou synodou až takto podrobne, ale spôsob i teológia konania diecéznych synod si uchováva prvky načrtnuté Prosperom Lambertinim.

Diecézna synoda biskupa Jána Vojtaššáka v roku 1925

Vo februári 1921 nastúpil na biskupský prestol Spišskej diecézy biskup Ján Vojtaššák. Spišskú diecézu našiel v zložitej situácii po vzniku prvej Československej republiky (1918). Ale už na júl 1925 zvolal diecéznu synodu, ktorej predpisy i spôsob jej realizácie môžeme pokladať v istom zmysle za typický pre obdobie po

vstupe Kódexu kánonického práva z roku 1917 do platnosti. K spôsobu konania i obsahu predpisov sa k tejto synode ešte vrátíme, lebo bola významnou udalosťou pre ďalší vývoj náboženského života v Spišskej diecéze a zvlášť kléru až do nástupu komunizmu po druhej svetovej vojne. Ale o tom až nabudúce.

Záver

Možno je ešte zavčasu robiť nejaké uzávery. Ale zdá sa mi užitočné poukázať na niektoré skutočnosti, ktoré majú – podľa môjho názoru – určitú podobnosť s dnešnou dobou.

Cieľom diecéznej synody, zvlášť po Tridentском concile a osobitne po roku 1748 (Prosper Lambertini a jeho koncepcia diecéznej synody), bolo vedomostné, mravné i disciplinárne pozdvihnutie kléru s osobitným zameraním na farárov, ako pastierov farskej cirkevnej komunity. Príklady svätých biskupov (sv. Karol Boromejský, sv. František Saleský a iní) nám ukazujú, ako sa pri konaní diecéznej synody majú správať biskupi. Je to ich úloha oduševňovať farárov a klérus a zapáliť ich za ideály svätosti, mravnosti a pastoračnej horlivosti.

Z hľadiska obsahu diecézna synoda neprodukovala veľa dokumentov a predpisov. Boli to skôr dokumenty a predpisy, ktoré sa vyznačovali náučnou jadrnosťou a praktickou disciplinárnou stručnosťou. Ba z hľadiska obsahu bolo cieľom skôr priblížiť kléru koncilové a pápežské učenie a disciplinárne predpisy s cieľom spresniť spôsob ich aplikácie na konkrétne pomery miestnej cirkvi.

Otvorený list farára veriacim

Drahí moji priatelia vo viere v nášho Pána Ježiša Krista. Chcem využiť túto príležitosť a čo najsrdečnejšie vás všetkých pozdraviť v čase, keď slávime Veľkú Noc. Sú to najväčšie sviatky našej viery, kedy si pripomínáme a liturgicky aj prežívame udalosť utrpenia, smrti a zmŕtvychvstania nášho Spasiteľa. Zároveň veríme, že toto jeho vykupiteľské dielo nám umožňuje žiť v nádeji na večný život v Božom kráľovstve.

Chcem vás ubezpečiť, že sa s vami dobre cítim v božom chráme, keď vykonávam pre vaše dobro kňazskú službu. Som kňazom, a preto sa cítim dobre, keď môžem ako kňaz poslúžiť vám, ktorých mi otec biskup František zveril do pastoračnej starostlivosti. Vykonávam aj iné úlohy, ale tie mi akosi pribudli rokmi a beriem ich ako službu v súlade s vôľou otca biskupa. Ale predovšetkým som kňazom, čo sa najviac prejavuje vtedy, keď sa ako váš duchovný pastier postavím pred vás a vyučujem vás v Božom slove a vysluhujem pre vaše duchovné dobro sviatosti a sväteniny a posväcujem tak vás i seba. Toto bol môj pôvodný zámer a cieľ v čase, keď som sa rozhodol nasledovať Pánovo volanie a stať sa kňazom pred dvadsiatimi rokmi a tomuto pôvodnému zámeru chcem ostať verný. Spája nás teda puto tej istej viery, nádeje a lásky k nášmu Bohu, spája nás ten istý krst, tie isté sviatosti, to isté slávenie liturgie na oslavu nášho Pána a na našu spásu. Patríme k sebe, vytvárame duchovnú rodinu a ja to vnímam ako mimoriadne dobrý pocit. A hoci niektorých poznám lepšie, iných menej, napriek tomu cítim toto puto spolupatričnosti v Markušovciach, v Tepličke i Lieskovanoch. Toto puto mi v istom duchovnom zmysle vytvára tuzemský domov. Áno, tu som doma, medzi vami som doma. Nie som tu ako cudzinec, ale som medzi svojimi. A to je dobrý pocit. Preto chcem

povzbudiť aj vás, aby ste mali voči mne dôveru, ktorú si aj zaslúžite. Nech je to dôvera farníkov v svojho duchovného pastiera. Viem, že dôvera je vzácna vec, o ktorú sa treba usilovať, uchádzať. A ja sa o vašu dôveru – dokiaľ tu z poverenia otca biskupa budem pôsobiť – budem stále uchádzať.

Chcem vám tiež povedať, že som veľmi rád, že sa za mňa i za pána kaplána modlievate. Modlitba je pre kňaza nenahraditeľná a veľmi dôležitá. Preto ďakujem Pánu Bohu za to, že sa za mňa modlíte. Veľmi si to vážim a nikdy vám to nezabudnem. Chcem vám aj ja povedať, že sa za vás modlím, že odporúčam Pánu Bohu vás všetkých, aby ste sa vždy tešili jeho priazni i vtedy, keď ste podrobení životným skúškam. Nech vás všetkých Pán Boh požehnáva. A modlím sa aj za to, aby moje ľudské slabosti neboli natoľko vážne, aby to robilo zo mňa nehodný „nástroj“ ohlasovania Božieho slova, aby ste prijímali to, čo ohlasujem, lebo sa usilujem ohlasovať nie seba, ale Slovo nášho Pána. Možno sa vám to nezdá, že je to tak, ale už dávno som pochopil, že ja síce ako kňaz kážem, ale ten, ktorý pôsobí vo vašich dušiach, je Boh. Iba On má moc vás presvedčiť, ja len môžem a som povinný ohlasovať. Kňazom som už roky a pochopil som, že ak moje pôsobenie má byť účinné, záleží to len od Pána Boha a ja len k tomu môžem i musím pridať svoje úsilie. Preto vám ďakujem,

že do božieho chrámu prichádzate a počúvate Božie slovo, ktoré sa s pánom kaplánom usilujeme vám ohlasovať. Ďakujem vám za vaše spoločenstvo pri Pánovom oltári, keď slúžim sv. omšu a chcem stať čestne a zodpovedne pri vašich radoostiach i bolestiach i utrpeniach. Pánu kaplánovi ďakujem, že ako môj kňazský spolubrat stojí pri mne v kňazskej službe v tejto farnosti a filiálkach a zdieľa so mnou starosti i radosti, ktoré ako duchovný pastier prežívam. Myslím, že som vám mnohým, ak nie všetkým, zaviazaný svojou vďakou i úctou. Nech vás za všetko, čo pre cirkevné spoločenstvo i pre boží chrám konáte, Pán Boh bohato odmení.

V diecéze žijeme v znamení diecéznej synody. Toto podujatie by malo byť zavŕšené vydaním Synodálnej knihy, ktorá sa bude rodiť postupne. Uvidíme a sme plní očakávania, akými slovami a odporúčaniami nás otec biskup František osloví a čo od nás bude očakávať, aký duchovný kurz v pastorácii nastolí. Pre nás

všetkých, ak nás ešte Pán zachová pri živote a zdraví, to bude výzva i úloha.

A Svätý Otec nás zasa povzbudzuje k dôslednejšej viere a úcte k Eucharistii vo svojej novej posynodálnej exhortácii Sacramentum Caritatis, v ktorej píše práve o Pánu Ježišovi prítomnému v Oltárnej sviatosti. Chcem vás všetkých poprosiť, aby ste radi prichádzali do božieho chrámu na sv. omšu, aby ste radi prijímali pokrm spásy, Eucharistiu, Chlieb večného života. A privádzajte do chrámu aj svoje deti, mládež. Učte ich modliť sa k Pánovi a veďte ich k nádeji večného života.

Napokon chcem vám všetkým, drahí moji, zaželať požehnané veľkonočné sviatky, aby sme ich prežili v láske k Pánu Bohu a v Kristovej láske medzi sebou navzájom v rodinách, domácnostiach i v celom cirkevnom spoločenstve vo farnosti i filiálkach. Nech vás všetkých Pán Boh požehnáva a obdarí vás svojím pokojom.

Váš duchovný pastier
Ján Duda

Svätý Dominik Savio

Po jednom stretnutí miništrantov s pánom farárom Skrakom sme odchádzali domov s obrázkom mladého chlapca, na ktorý nám každému vlastnoručne napísal: „Tvoj vzor miništranta“. Vtedy som aj ja veľmi málo vedel o skromnom chlapcovi Dominikovi Saviovi, ktorý bol na obrázku a ktorého som dlho nosil v spevníku.

Prešli roky a ja som mal možnosť nejaký čas žiť v kraji, kde sa Dominik narodil, kde žil a kde veľmi mladý umrel. Bolo to na severe Talianska v okolí Turína. Na mojich cestách a prechádzkach som sa neraz stretol s pamätnými tabuľami, ktoré ho pripomínali, či so sochami, ktoré boli z úcty k nemu iba tak vo dvoch či záhradách pri rodinných domoch.

Bol som rád, keď sa mi časom dostala do rúk kniha od Teresia Bosca s názvom DOMINIK. Prečítal som ju viackrát, aby som lepšie spoznal tohto mladého svätca, patróna mládeže.

Svätý Dominik sa narodil 2. apríla 1842 v San Giovanni. Už od malička vynikal zbožnosťou. Kaplán z Murialda Don G. Zucca, kde Dominik s rodičmi žil, ho ako päťročného zobral miništrovať. No najväčšia udalosť v živote sv. Dominika bolo Prvé sv. prijímanie, na ktoré ho ako sedemročného na Veľkú noc roku 1849 pripravil Don Zucca. Bolo to výnimočné, lebo vtedy chodili deti na prvé sväté prijímanie 12-ročné. Prvé sväté prijímanie bolo takou veľkou udalosťou, že z okolitých dedín prichádzali všetci do farského kostola sv. Andreja v Castelnouve. „Bol to môj najkrajší deň, skutočne Veľký deň“, povedal Dominik. Áno, bol to deň veľkého spojenectva medzi Dominikom a Pánom Ježišom. Aby na tento deň nezabudol, napísal

si štyri body, ktoré bol rozhodnutý dodržiavať celý život.

1. Budem sa často spovedať a na prijímanie pôjdem zakaždým, keď mi to spovedník dovolí.
2. Budem svätitiť zasvätené sviatky.
3. Priateľmi mi budú Ježiš a Mária.
4. Radšej zomrieť ako zhrešiť.

Dominikova túžba bola stať sa kňazom. Rodičia ho na odporúčanie kňaza Dona Cugliera dali do rúk kňazovi, ktorého v tom čase poznali všetci – Don Boscovi. Tohto muža si

už vtedy vážili ako svätca a posielali mu do oratória na okraji Turína chudobných chlapcov. Dominik vynikal usilovnosťou aj nadaním. Pod vplyvom kázní Dona Bosca a jeho príkladného života Dominik často sníval o svätosti. Jeho veľké úsilie v učení, pôstne a príkladný život ho stáli veľa síl. Ochorel na zápal pľúc, večer 9.3.1857 zaspal naveky a druhýkrát sa narodil pre život a slávu v nebi.

9.júla 1933 ho pápež Pius XI., ktorý sa osobne poznal s Don Boscom, vyhlásil za ctihodného a jeho život zhrnul do troch slov: „Čistota, nábožnosť, apoštolát.“

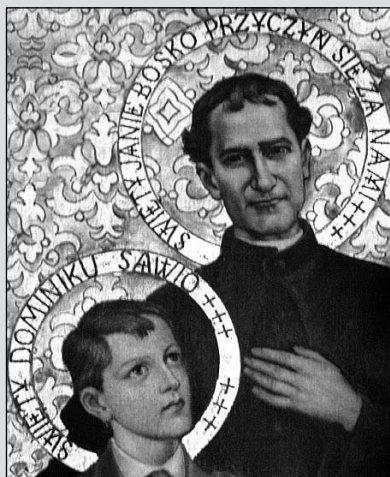
5.marca 1950 ho pápež Pius XII. na základe zázračných uzdravení na jeho príhovor vyhlásil za blahoslaveného.

12.júna 1954 pápež Pius XII. pred 180 biskupmi, 19 kardinálmi a veľkým počtom mladých z celého sveta vyhlásil Dominika Savia za svätého.

Pozostatky sv. Dominika sú uložené v bočnom oltári v kostole Panny Márie Pomocnice v oratóriu, ktorý stavali chlapci Dona Bosca. Dominik odpočívajú oproti svojmu učiteľovi Don Boscovi, ktorý bol jeho veľkým vzorom.

Keď som mal čas, rád som tam chodil pomodliť sa a v spomienkach sa vracal do svojich miništrantských čias.

Jozef Sukenik, st. ■

Modlitba k sv. Dominikovi

Svätý Dominik Savio, pomôž nám spoznať Božiu lásku, aby sme našli silu žiť úplne pre Ježiša a zanechať hriech. Daj, aby sme sa s pomocou Panny Márie naučili plniť si svoje povinnosti, trpezlivo zušľachtovať svoju povahu a odvážne sa angažovať pre dobro druhých. Nech takto objavíme spolu s tebou pravú radosť a staneme sa šťastnými tu i vo večnosti. Amen.

VEL'KONOČNÉ ROZPOMIENKY...

Svätý týždeň a Veľká Noc - spomienky nášho vykúpenia nás privádzajú k vážnejším spomienkam aj na tých, ktorí nás v Pánovi predišli na našej ceste do večnosti. Nevediem si štatistiku, ani v kalendári si nezapisujem dni, kedy si ich Pán povolal... Jednoducho ich nosím vo svojom srdci ako vzácnu spomienku na vzácných ľudí, ktorých som považoval a stále považujem za svojich blízkych a verím, že pri našom opätovnom stretnutí v Pánovom kráľovstve si budeme mať toho veľa, veľmi veľa čo povedať. A ďakujem Bohu, že som ich mohol spoznať a stretnúť.

Pán *Jozef Kamenický* bol odo mňa starší a pomerne dosť. Začal hrať v Markušovciach na organe v čase, keď som sa ja ešte len narodil na druhej strane Spiša. Ale stretli sme sa tu v Markušovciach, on so mnou ako organista a ja s ním ako farár. A hneď sme si aj porozumeli. Spájala nás oboch úprimná láska k božiemu chrámu, k markušovskému kostolu. Videl som a vydávam svedectvo, ako veľmi sa tento statočný muž staral o markušovský boží chrám, ako ním žil a čo všetko pre tento chrám vykonal. Aj ja milujem boží chrám a je mojou úlohou sa o chrám starať. A obaja sme si v tom úžasne porozumeli. Ak bolo potrebné niečo opraviť, šiel, staral sa, opravil alebo opravu zabezpečil. Jednoducho nás spájala láska k božiemu chrámu. Potom to bol tiež človek humoru a žartu. A to i vtedy, keď sa iní rozčuľovali. Koľko radostných i žartovných príbehov sme spolu zažili pri oprave kostola alebo fary. Možno ich raz napíšem, ale nie všetky, lebo ich bolo strašne veľa. Alebo možno to ani nebude treba. Možno postačia spomienky a nádej na stretnutie s Bohom a s ním. Preto mi nebolo ľahké, keď som sa s ním musel na tejto zemi rozlúčiť ako kňaz pri vysluhovaní sviatosti a pohrebných obradoch i ako človek so zármutkom v srdci.

Ďalším človekom, ktorého som poznal a vážil si ho, bol pán murársky majster *Štefan Kalafut*. V čase, keď som ho ja spoznal, mal časy svojej „slávy a uznania“ už za sebou a bol jednoduchým človekom a dôchodcom. Napriek tomu si svoje „majstrovské spôsoby“ a „majstrovskú prácu“ dokázal uchovať. Pre mňa to bol naozaj „pán majster“. Pri opravách markušovského kostola veľmi veľa pomáhal. Veľa toho nenahovoril, len sem-tam nejaké slovo alebo akú maltu treba namiešať, kam ju fúrikom priviesť. Povedal by som, že to bol priam hlbavý typ človeka, introvert. K jeho osobe patrila neodmysliteľne motorka značky „pionier“. Malo to svoje výhody: robilo to rámus, rýchlo to nešlo, ale pán Kalafut na nej jazdil veľmi dôstojne a vždy v prilbe. Bol to zaujímavý človek. Obdivoval som jeho pokoj a často reagoval iba tým, že pokrčil ramenom. Ale i jeho osobnosť zdobí nezištná práca pri kostole, kde sa napracoval veľmi veľa a aj dnes by sme ho ešte potrebovali. No Pán života a smrti rozhodol, že bolo potrebné sa i s ním rozlúčiť.

umne zmyšľajúcu osobu, ktorá veľmi chcela byť Tepličke užitočná a veľa pre Tepličku po duchovnej stránke urobila. Zaslúži si túto spomienku. Viem, ako veľmi túžila po tom, aby Teplička bola samostatnou farnosťou, aby mala svojho vlastného duchovného otca. Chcel som jej a iným podobne zmyšľajúcim ľuďom v tom pomôcť. Žiaľ, táto jej a ich túžba nebola naplnená. Myslím, že to bola tiež jedna z bolestí, ktorú si, okrem iných, odniesla so sebou na druhý svet. Bolesť nenaplnenej túžby. Viem aj to, že ju Pán v živote vyskúšal početnými životnými skúškami. Tou

poslednou skúškou bola jej choroba, ktorej podľahla. Dovoľte mi, drahí moji veriaci z Tepličky, aby som sa jej poďakoval za jej prácu, ktorú pre cirkevnú obec v Tepličke vykonala, za jej statočnosť vo viere a modlitbách a za trpezlivosť v utrpení.

V Tepličke som mal jedného, pre mňa vzácného človeka, ktorého si taktiež v tichosti nosím vo svojom srdci. Blížšie sme sa spoznali v čase, keď po poškodení môjho auta sme začali parkovať vo dvore u pána *Jána Dutku*. Stretli sme sa na dvore pri zatváraní brány alebo i v izbičke, kde som občas vkročil sa zohriať počas zimy. Pri týchto stretnutiach sme sa rozprávali a ja som zistil, že je to človek mimoriadne dobrého srdca, jednoducho dobrý človek, verný katolík. Všimol som si, že do kostola chodí aj vo všedný deň, že je nábožný, ale že pozná aj žarty. Veľmi skoro sme si porozumeli a ja som rád počúval jeho povzbudivé i poučné slová. Pán však povolal náhle na večnosť i jeho. A ja nosím tíško v srdci spomienku na jedného – podľa mňa – dobrého človeka, ktorého mi Pán doprial stretnúť a spoznať na mojej životnej ceste. Odišiel z tohto sveta zaopatrený sviatostami a ja verím, že sa s ním zasa stretnem. Budem si mať s ním veľa čo povedať, lebo tu na zemi sme si vždy mali čo povedať. A bolo to povzbudivé, poučné, jednoducho dobré.

V Markušovciach som mal v úcte ešte jedného človeka, pána *Gaduša*. Keď som prišiel do Markušoviec

bol už chorý a nechodieval pracovať ku kostolu a vidaval som ho skôr pri svojich cestách na Spišskú Kapitulu na Odorínskej ceste alebo v nedeľu pri kostole, keď šiel na svätú omšu. Vždy úctivo pozdravil, usmial sa, povedal

Beťár jeden! Aj pána Gaduša si Pán povolal dosť náhle a bolo sa s ním treba rozlúčiť. Ale byť kováčom považujem za veľké umenie, hoci neviem, či bol vyučeným kováčom alebo samoukom. Ale to vlastne ani nie je podstatné.

niečo. Mal v sebe istú dávku empatie, ktorá mi dávala pocit, že kňazov, ako božích služobníkov, má vo veľkej úcte. Priatelili sa s pánom Kamenickým a čo-to urobil doma zo železa aj pre kostol, pretože bol kováčom. Občas som ho vo dvore videl kuť kone. Bolo mi to blízke, lebo pochádzam z dediny a nie raz som aj ja držal koňovi nohu, aby mu kováč mohol pribit' na kopyto podkovu. Vtedy sa mi zdalo, že držím na svojom chrbáte celého koňa, ktorý sa o mňa opiera a nemal len pár kilogramov. Ale iste sa mi to len zdalo, lebo v skutočnosti by som to naozaj nedokázal. Asi som vtedy pochopil, že nielen človek dokáže uťahovať koňa, ale aj kôň človeka.

Viem, že nemôžem tu pospomínať všetkých, ktorí sú mi drahí a blízki a ktorí nás predišli do večnosti. Mohol by som spomínať aj na ďalších (pán Martin Hamrák, Ambróz Gurčík, Leopold Gatinger a mnohí iní). Mám pocit, akoby s nimi odchádzalo aj trochu niečoho z Markušoviec, Tepličky, Lieskovian... Odchádza pomaly generácia, ktorá roky dávala „punc“ tejto farnosti, týmto filiálkam. Viem, že kvôli ich odchodu tieto cirkevné obce neprestanú existovať, ale predsa v istom zmysle stávajú sa inými. Akými, to ukáže budúcnosť. Chcem však povedať, že aj keď tieto moji priatelia a spolupracovníci nás predišli do večnosti, ostávajú tu ich deti, ich príbuzní. A to znamená, že niečo tu z ich „dobrého srdca“ aj ostáva, to niečo, čo ostane verné Bohu a cirkvi, niečo, čo si uchová lásku k božiemu chrámu, k Eucharistii. A napokon musím dodať, že je tu vo farnosti i filiálkach ešte mnoho ľudí dobrého srdca, dobrého zmysľania. Sú ešte medzi nami, sú našou realitou a preto ešte nie sú predmetom našich intenzívnych spomienok ako tí, ktorí nás predišli do večnosti. Ale sú tu. A je to tak dobré. Nech je za to oslávený Pán, ktorý nás svojím utrpením vykúpil.

Ján Duda ■

„Nádej je svetlom srdca a dáva odvahu čeliť zajtrajšku...“

Tento slogan ma nedávno upútal na jednej darčekovej pohľadnici v obchodnom dome. Zaujal ma natoľko, že som si ho aj kúpila. Padne mi do očí vždy, keď nemám práve ten najlepší deň. Sami to určite dobre poznáte. V živote človeka sú chvíle, keď sa všetko darí a všetko „ide ako po masle“. Nie vždy je však tomu tak. Prídu aj dni ťažšie. V práci sú problémy, doma hádky a ak sa k tomu pridruží aj nejaké ochorenie, tak je to hotová pohroma.

Čo však v takejto chvíli robiť? Čo si počať? Ako sa udržať pri sile a zdravom rozume? Ako sa znova naštartovať? Každý na to

máme možno trochu iný recept či návod, ako to všetko zvládnuť. Niekomu pomôže rodina, inému priateľ či pocit zodpovednosti. Ak sa chceme „posunúť“ v živote ďalej, tak musíme niečomu, niekomu veriť. Bez viery a nádeje, že predsa len v budúcnosti bude lepšie, sa nedá žiť, respektíve život nemá ten správny zmysel.

Je čas Veľkej noci, čas zmŕtvychvstania našej nádeje a viery – Ježiša Krista. On pre nás trpel a zomrel na kríži. Svojou smrťou nás vykúpil. On je naša viera a nádej, ktorá je svetlom srdca a dáva nám odvahu čeliť zajtrajšku. Urobil to pre teba a j pre mňa, pre

každého z nás bez ohľadu na vek, pohlavie či farbu pleti. Všetci sme si pred ním rovní. Obeťuje sa pre nás každý deň, aj niekoľkokrát do dňa bez nároku na honorár. Koľkokrát to urobíme pre neho my? Bez nároku na odmenu, len tak, pre dobrý pocit a pokoj v duši? Vraj ťažká otázka? Či sme vari nedostali priestor a príležitosť sa mu revanšovať? On je v každom z nás. Je to aj babka, ktorej sme nepomohli s nákupom i pán, na ktorého sme tak zazerali dnes ráno na autobusovej zastávke. Alebo je to aj predavačka, ktorej sme dnes v obchode tak bezdôvodne odvrkli či

pani učiteľka, na ktorú sme dnes v škole šomrali. Pán Ježiš je jednoducho všade okolo nás.

Naša doba je veľmi presýtená materiou. Ak chceme, aby sa žilo trochu ľahšie a pokojnejšie, musíme začať od seba. Teoreticky to všetci dobre ovládame. Ak by sme to začali aplikovať aj v praxi, tak aj život a svet okolo nás by bol krajší a lepší. Záleží to od každého z nás. S našou nádejou a vierou v srdci – Pánom Ježišom – to určite zvládneme. Je potrebné len chcieť, ostatné príde po určitom čase akosi samo.

Mária Košalová ■

Naplnením viery bude okamih smrti

Mojou terajšou rodinou sú sestry Kongregácie Božského Vykupiteľa. Toto spoločenstvo mi ponúka úžasnú možnosť rozvíjať a žiť život viery. Bolo by zaujímavé rozviesť tému viery z kruhu mojich spolusestier, ale predsa sa chcem vrátiť do detských a mládežníckych rokov, pretože je tam zakotvená celá moja viera, celý môj život viery a následne aj rozhodnutie úplne sa zasvätiť Bohu. Je to odraz fantastického daru viery, ktorý som dostala skrze mojich rodičov a súrodencov.

Chcem začať chvíľou, na ktorú si nepamätám, ale pamätajú si ju môj ocko a moja mamka. V tú chvíľu sa rozhodli, že ma chcú medzi seba prijať, že chcú, aby som žila na svete. Chvíle, na ktoré si pamätám, ma presvedčajú o tom, že to bol jeden z najväčších prejavov viery a už vtedy položili základy viery svojho dieťaťa.

Keď sa myslou vraciam do môjho najútlejšieho veku, mám pred očami večery, keď sme si so starším bratom čítali našu prvú obrázkovú Bibliu. Samozrejme, spočiatku som viac vyčítala z obrázku ako z textu. Na konci každého odseku bolo zopár otázok, ktoré slúžili na rekapituláciu. Brat ma v správnych odpovediach vždy predbehol a aj som bola nútená dávať väčší pozor. Počas týchto vzácnych chvíľ som sa dozvedela prvé informácie z dejín spásy a v mojej duši sa začala budovať pevnosť menom Viera.

Narodila som sa v dobe totalitného režimu. Jeho dlhoročná vlna prešla v čase, keď som mala šesť rokov. Zasiahol ma v nepatrných rozmeroch, avšak chápanie detskej duše ma priviedlo k vedomiu, že v škole sa nehovorí o Bohu, pretože neexistuje. To, čo som začala v sebe objavovať, som detsky chcela prejaviť. Dnes už rozumiem, prečo som to nesmela. Kvôli „dospelým“. Neskôr prišlo obdobie, keď som vedela, že v televízii nemám čakať večerníček, ale pohľad na zástupy štrngajúce kľúčmi spievajúce o sľubenej láske a vydobývajúce slobodu. Sloboda prišla a začala sa výučba náboženstva. Boh nedovolil v mojom živote deformovať krásnu čnosť viery.

Ocko sa vždy postaral o vysvetlenie našich detských náboženských problémov. Hĺbka jeho vnímania vždy dokázala vycítiť dôležitosť okamihu a jeho postoje boli postojmi živej viery, ktorej sa nikdy nevzdal. Tento faktor dodnes udržuje stabilitu našej rodiny.

Postupne som spoznávala svet okolo seba, ale aj svet v mojom vnútri.

Ako dvanásťročná som sa stretla s mnohými rovesníkmi, pre ktorých bola modlitba svätého ruženca už známou. Moja snaha priučiť sa tomu samostatne zlyhala.

Mojou učiteľkou v tomto majstrovstve sa stala mamka, ktorá ma naučila sile spoločnej modlitby a dodnes je skvelým spoločníkom pri tejto modlitbe.

Členovia našej rodiny postupne pribúdali. K nám dvom starším pribudli dvaja mladší. Najprv brat, ktorý sa nevedomky podieľal na rozvoji mojej zodpovednosti a môjho sestersťva. Ako posledná prišla sestra. A aká som šťastná, že prišla! Bola to viera, ktorá pomohla rodičom prekonať neblahé predpovede lekárov a nechali si ju – pre seba i pre nás. V našej rodine vznikla určitá harmónia: šesť členov – traja muži a tri ženy, štyria súrodenci – dvaja bratia a dve sestry. Keď sme sadali za stôl, všetky stoličky boli obsadené. Keď sme cestovali autom, bolo akurát plné. Vznikli pre nás podmienky pre rozvoj života vo vyrovnanosti.

Smrť blízkych členov našej rodiny bola príležitosťou objavovať večnosť. Boli to chvíle, počas ktorých bol každý otvorený voči téme posmrtného života a vôbec zmyslu života tu na zemi. Dostali sa nám kvalitné lekcie o nebi na zemi.

Keď som sa rozhodovala o strednej škole, rodičia mi nechali voľnú ruku. Rozhodovala som sa medzi cirkevným a štátnym gymnáziom. Kvôli menšej vzdialenosti a záľubám, ktorým som sa chcela venovať, som si vybrala to štátne. Verili mi. To preto, aby som mohla neskôr veriť ja.

Venovala som sa hre na klavíri, naplno som sa zapojila do činnosti organizácie Slovenský skauting a celým srdcom a celou dušou sa priučala ako byť sestrou a ako byť dcérou. Dnes viem, že tých niekoľko povinností mi malo prispieť k rozvoju a rastu viery.

Boli to roky telesného i psychického dozrievania, spoznávania života. Veľmi dobre som vnímala krásu a hodnotu rodinného a manželského života, veď moji rodičia podávali o tom vzorné svedectvo. Došla som však k presvedčeniu, že sa chcem stať rehoľnou sestrou, že zasvätený život bude pre mňa spôsobom, ako realizovať všetok cit lásky, sester-

stva i materstva, ktoré som v sebe objavovala.

Medzičasom sa mi na základe skúseností staršieho brata naskytila príležitosť ísť na jeden rok do Ameriky. Svoje štúdium som brala poctivo a videla som možnosť zdokonaľiť sa v reči, čo by mi pomohlo pri ukončení strednej školy. Kladiem si otázku, čo hľadala kandidátka rehoľného života v Las Vegas? A načo sa stretla s Mickey Mousem v Disneyworlde, keď túžila po stretnutí s Kristom? Prečo šla vkročiť priamo do Tichého oceánu, ktorý naráža na breh San Francisca? Sú to pre mňa vzácne momenty, momenty plné tajomstva a krásy, momenty, na ktoré sa pozerám s vierou. Tento pohľad viery ma privádza k radosti zo života. Všetko, čo som prežila, pokladám za dar, ktorý ma obohatil.

Tri dni po maturitných skúškach som vstúpila do kláštora. Začala sa ďalšia etapa rozvoja mojej viery, ktorá pramení z viery mojej rodiny.

Myslím, že úplným dozretím a naplnením viery bude okamih mojej smrti. Vtedy sa chcem s radosťou pozrieť na celý život – ten, ktorý bude za mnou i ten, ktorý bude pred mnou. Zatiaľ je pre mňa v mnohých okolnostiach tajomstvom, pred ktorým sa skláňam...

Sr. Mária Filotea ■

Milí naši čitatelia!

Prosba k Zmŕtvychvstalému

Bože, Ty si taký úžasný! A to ťa poznáme iba tromi až piatimi percentami nášho mozgu, čo tvrdia odborníci. Tvoju originalnosť nemožno poprieť, každú vec vo vesmíre je odlišná. Veď len koľko druhov rýb, motýľov, pavúkov, kvietkov a stromov existuje a stále nás prekvapuješ, ak objavíme ďalšie a ďalšie ... Na priezračných potôčikoch si nechal stopu svojej čistoty, šum mora je ozvenou tvojho odpustenia. V usilovnom somárikovi, pomalom slimáčikovi, ale aj v rýchlym gepardovi sa odzrkadľuje Tvoja pokora. Aj do najmenšieho detailu si vložil a ukryl svoju lásku, ktorá je najviac viditeľná v kríži a zmŕtvychvstaní.

Vstaňme aj my! Otvorme naše srdcia Bohu, vyťahujeme ho von a dajme jeho lásku aj iným, aby tie hodiny strávené v kostole, teraz cez trojdnie aj 2-3 hodiny neboli márne!

Zmŕtvychvstalý Ježišu, daj, aby sme o Tebe svedčili svojím životom, aby sme Tvoju lásku, ktorú do nás vkladáš, priniesli tým, ktorí v Teba neveria a nám odpust', že nie sme práve Tvojím najlepším obrazom. Nech sa Tvoja dobrota na nás prejaví, lebo my nechceme zaostávať za ostatnými stvoreniami!

„ANKETKA“

Mladých som nenechala na pokoji a položila som im túto otázku:

„Čo si myslíš, prečo sa ľudia nechcú stať kresťanmi či členmi cirkvi? Myslíš si, že ich odrádzame práve my, kresťania?“

Ak chcete vedieť, ako odpovedali, čítajte ďalej ...

Matúš, 19r. : „Niektorých ľudí odradí stať sa kresťanmi výsmech okolia, iní zasa nedúfajú, že práve kresťanstvo pomôže zmeniť svet. Neveria, že láska existuje, veď práve láska je podstatou kresťanstva.“

Mária, 19r. : „Snáď ich odrádza naše správanie, niekedy naše názory. Veria v Krista, ale neveria v cirkev a to je ďalší dôvod. Nesprávne chápu kresťanstvo. Nevidia v tom pointu.“

Štefan, 19r. : „Podľa mňa je cirkev nič úplne iné ako Boh. Myslím si, že cirkev mnohokrát vodu káže a víno pije. Vždy to tak bolo, vždy to tak je a vždy to tak bude. Cirkev zakazuje veci, ktoré sú v dnešnej dobe preferované, napríklad interrupciu, ale zabúda, že inkvizícia bola stokrát horšia. Myslím si, že proti kresťanom ľudia nemajú nič, aj keď sú neveriaci, ale dnešná cirkev pripomína skôr diktatúru a častokrát zabúda, že je demokracia. Veľa ľudí sa preto riadi heslom: „Boh áno, cirkev nie“. Je na ľuďoch, ako budú žiť, tak ich tolerujeme takých, akí sú. Veď aj cirkev robí rôzne hlúposti a častokrát horšie ako bežní ľudia.“

Ďakujem za odpovede.

Pokojne prežitú Veľkú noc želá
Lucia Dutková

Podpriemerná múdrost?

Najmúdrejší tvor na Zemi akoby zaostával. Vie s láskou a ochotou pomôcť druhým, no častokrát očakáva, že sa mu to vráti. O iných rozpráva dobre, ale na seba málokedy povie niečo zlé (aj keď pravdivé).

Je štedrý, pokiaľ rozdáva z nadbytku, ktorý má. Postí sa, lebo to tak predsa robia iní. Dopraje bližnému, ale ten nesmie mať viac ako on. Nerobí mu problém pokoriť sa, ak to vidí dostatočne veľa ľudí. Je verný svojej manželke, ale prostitútky majú robotu stále. Nie je lenivý - veď robotu počká! Súcíť s hladnými, no predsa sa rozčuľuje nad tým, že tá mandarínka má príliš veľa kôstok a čokoláda veľa kalórií.

To sme my - ľudia. Nedá sa tvrdiť, že sa akosi odlišujeme, kresťan či ne-

kresťan, veriaci alebo neveriaci. „Skupina“ s názvom kresťania sa niekedy možno dá označiť ako podpriemerná až priemerná.

Už nenamietam

Nečudujem sa neveriacim, ak neveria. Nenamietam, ak niekto povie, že radšej nechce byť členom cirkvi. Nepresviedčam niekoho, aby začal chodiť do kostola. Viete prečo? Lebo sme ich nepresvedčili svojím konaním, že Boh je úžasný. My sme viditeľnou tvárou Boha na Zemi. Mnohí v neho chcú uveriť, iste by sa aj stali členmi „našej skupiny“, prišli by na omšu, keby sme len neukazovali Boha v nepravom svetle. Nechcú byť takí ako my - pokryteckí. Veď to čo robíme my, robia aj pohanovia. Uvedomujeme si, že tých druhých odrádzame, možno mátieme našimi protichodnými činmi?

Ahoj dobráčikovia!

Hrejivé slniečko prebudilo prírodu, vôňa fialiek štekli naše noštekty, zelená tráva nás vábi prebehnúť sa po nej, štebot vtáčkov zvoní namiesto budíka. Prečo sa k vám prihováram prírodou?

Práve v prírode najsilnejšie cítime Božiu lásku. Prostredníctvom nej nám dáva pocítiť niečo, ako keď dostanete od rodičov vytúžený darček k narodeninám. Stvoril zem i nebesia, neskôr človeka, aby mohol radosť z toho, čo vytvoril prežívať spolu s ním. Ale ľudia od-

že ako na Vianoce po štedrej večeri nasledujú darčeky a musíte uznať, že to nie je maličkosť také darčeky pod stromčekom, tak aj po smútku, ktorý cezo mňa prenikal cez pôst, príde pre mňa najkrajšia a najúchvatnejšia svätá omša roka a to veľkonočné ráno. Keď som

mietli jeho dobrotu, odvrátili sa od priateľstva s ním. Zhrešili. Potom sa dlho trápili. No opäť jedno krásne jarné ráno sa Boh nad nimi zmiloval, všetko im chcel odpustiť, a tak dal dar nad všetky dary – svojho vlastného Syna, ktorý po ťažkom utrpení zomrel rukami ľudí na kríži. Ale On vstal z mŕtvych, aby zvíťazil nad smrťou, aby nás zahrnul svojím milosrdenstvom. O tom je Veľká noc. Vlastne vy to dobre viete. Tešíte sa aj z týchto sviatočných dní rovnako ako z Vianoc? Možno Veľká noc pre vás nie je až takým veľkým dobrodružstvom. Mal som možnosť, ako aj iní chlapi, prežiť veľkonočné obrady zblízka. Poviem vám, bolo to úžasné. Miništrovať som začal ako druhák a spočiatku som samozrejme všetkému nerozumel. Ale dobre si pamätám a dodnes mi ostalo to, čo som pociťoval počas miništrovania cez veľkonočné trojdnie a veľkonočné ráno. Tie obrady a omše mali v sebe niečo, čo ma nadchýňa stále. Vedel som,

počúval evanjelium o otvorenom prázdnom hrobe, ako ho prenikalo silné svetlo, o zmŕtvychvstaní Ježiša, mal som pocit, že je to teraz, v túto chvíľu, v toto ráno. Slnčné lúče cez bočné okno pri oltári tak silno ožarovali tváre šťastných ľudí a aj celý kostol. Cítil som kdesi vo vnútri neopísateľnú radosť a tá radosť rastie akosi sama. Rok čo rok je silnejšia, to mi verte, máte sa na čo tešiť. Viem, nie všetci môžu slúžiť priamo pri oltári, hlavne nie dievčatá, preto sa chcem podeliť o moje vlastné zážitky z dotyku detského srdca samotným zmŕtvychvstaným Ježišom. Otvorte svoje srdiečka Jeho veľkému srdcu a nechajte prúdiť Jeho lásku cez vás.

Ešte niečo. Vy deti máte najväčšiu moc na svete. Vaše čisté srdiečka a vaše nevinné rúčky dokážu najviac. Stačí, ak o čokoľvek poprosíte Ježiša, všetko vám splní. Vaša modlitbička môže zachrániť svet. Ježiš vás miluje najviac. Práve vám a vašim rodičom krásne a radosť veľkonočné ráno.

Deti a Dúha

(Milan Rúfus)

Raz mali anjelici kreslenie.
A pane – s farbičkami.
A v triede bolo ticho nesmierne
a maľovali sami.

Stvoriteľ prišiel iba po chvíli
pozrieť sa na obrázky.
A múdre oči sa Mu rosili
od dojatia a lásky.

„Čo ste to vymysleli, detičky?
Veď je to divukrásne!“
Čo skrýva v sebe duša
maličkých,
Že múdry iba žasne?“
A začal farbiť krídla motýľov
a vymýšľal si kvety.
A radili Mu pritom podchvíľou
Tí malí, drobní svätí.

Potom sa s nimi zdvihol do
výšky,
maľoval vtákom perie.
A hovoril si: „Moje hlavičky!“
Kde sa to v nich len berie?“

Keď už mal svoju maľbu hotovú,
zvinul ju do polkruhu.
A zoslal deťom Božiu podkovu
A matku farieb – dúhu.

informátor

Blahoželanie

V pondelok 2. apríla 2007 pán farár v Bratislave prevzal z rúk ministra školstva Slovenskej republiky Osobitné ocenenie za prácu v oblasti vedy na Slovensku v rámci podujatia Vedec roka 2006. Podujatie usporiada každoročne Sekcia vedy a techniky Slovenského syndikátu novinárov v spolupráci so Slovenskou akadémiou vied a Ministerstvom školstva Slovenskej republiky. Na osobitné ocenenie bol pán farár vybraný na zasadaní Komisie dňa

13. marca 2007. Na ocenenie ho navrhla Pedagogická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku.

Tešíme sa z ocenenia a zároveň k úspechu srdečne blahoželáme.
redakcia ■

- V pondelok 19. februára 2007 sa uskutočnil v Markušovciach minštrantský turnaj v hokejbale. Zúčastnilo sa ho asi 25 minštrantov z Markušoviec, ktorí hrali medzi sebou v piatich družstvách. Bolo to užitočné podujatie počas jarných školských prázdnin.

- Vo štvrtok 22. februára 2007 usporiadal pán kaplán výlet mládeže z farnosti a filiálok do Slovenského raja opäť v rámci farských podujatí počas jarných školských prázdnin. Výlet absolvovalo asi 15 mládežníkov z Markušoviec, Tepličky a Lieskovian.

- V dňoch 9.-11. marca boli na pastoračnom víkend v Markušovciach bohoslovci a diakon z Kňazského seminára biskupa Jána Vojtáššáka v Spišskej Kapitule. Obaja bohoslovci boli naši rodáci z Markušoviec Matúš Reiner a Jozef Sukeník, diakon bol rodák z Nižnej na Orave Peter Nakačka a za predstavených bol v Markušovciach pán špirituál Ján Kuboš. V piatok 9. marca v Markušovciach pán špirituál Kuboš viedol modlitbu Krížovej cesty a koncebroval a predniesol kázeň pri sv. omši, ktorej predsedal domáci pán farár Duda. Po sv. omši bolo na fare stretnutie s mládežou. V nedeľu pán špirituál Kuboš predsedal rannej svätej omši a koncebroval pri dopoludňajšej svätej omši o 11. hodine, ktorú slúžil pán kaplán Kokořda. Pri oboch mal kázeň pre markušovských veriacich.

- V dňoch 22. až 25. marca 2007 bola vo farnosti a filiálkach pôstna duchovná obnova. Témou tohtoročnej duchovnej obnovy bola najnovšia exhortácia pápeža Benedikta XVI. Sacramentum Caritatis o Eucharistii v živote Cirkvi.

- V piatok 30. marca 2007 bolo veľkonočné spovedanie vo farnosti i filiálkach. V Markušovciach dopoludnia i popoludní spovedajú spravidla piati kňazi, v Tepličke piati kňazi a v Lieskovianoch dvaja kňazi.

- K 1. marcu 2007 vymenoval spišský diecézny biskup Mons. František Tondra nových členov Kňazskej rady Spišskej diecézy na obdobie piatich rokov. Za člena tejto rady vymenoval aj Jána Dudu, súdneho vikára a markušovského farára. Rovnako na obdobie piatich rokov vymenoval Kolégium konzultorov diecézy, kde vymenoval aj Jána Dudu. Pán farára Duda je v uvedených poradných orgánoch diecézneho biskupa 10 rokov (od roku 1996).

„OSLAVUJTE PÁNA, LEBO JE DOBRÝ...“

(Ž. 118)

Duchovný život by človek nemal podceňovať, ale mal by mu dať vo svojom živote primeraný priestor. Užitočným časom pre duchovné pookriatie sú duchovné cvičenia alebo duchovná obnova. Pre ružencové spoločenstvá páter dominikán Šimon Tyrol viedol duchovnú obnovu na Mariánskej hore v Levoči. Zúčastnili sa ho aj tri členky ružencového spoločenstva z Tepličky. Ale nechajme nech povedia oni samé, čo tam zažili a prežívali.

Človek sa skladá z ducha a tela, preto chce Ježiš uzdraviť celého človeka. Neustále má pred očami obraz nášho srdca a v každom okamihu je pripravený sa nás ujať. Chce nám odpustiť naše hriechy, vyliť na nás milosť a bohatstvo svojho požehnanja a darovať nám plnosť svojej radosti. Otvára nám svoje milosrdné Srdce, preto aj my máme Pánovi otvoriť svoje srdcia.

A takouto príležitosťou bola aj duchovná obnova, ktorá sa konala na Mariánskej hore v Levoči v dňoch 21.-23. novembra 2006 pre členov Ružencového spoločenstva. Duchovnú obnovu viedol páter Šimon Tyrol, dominikán. Duchovnú obnovu začal myšlienkou sv. Pia V., pápeža dominikána, že „ruženec je najlepším prostriedkom na dosiahnutie dvojakeho cieľa: dobre sa modliť a správne žiť.“ Páter vyzval prítomných, aby sme často pamätali na plnenie svojich krstných sľubov, na to, prečo sa modlíme ruženec a že cez stretnutie v ruženci s Máriou spoznáваме život Ježiša. Povzbudivé boli aj jeho iné slová, ktoré povedal: „V tichosti prijmite slovo, ktoré má moc spasit' vaše duše a toto slovo aj uskutočňujte. Nebuďte len poslucháčmi, ktorí klamú sami seba.“ Povedal aj to, že „sv. omša je predsieňou do neba“. Tejto duchovnej obnovy sme sa zúčastnili aj my, členky Ružencového spoločenstva z Tepličky.

Gbúrová, Račková, Kuchárová ■

Informátor spracoval Ján Duda
a Valentín Kokořda

Karamelový zákusok

Piškótové cesto

8 bielkov šľaháme na tuhý sneh, pridáme 40 dkg práškový cukor, šľaháme, pridáme 8 žĺtka a došľaháme. Do cesta zamiešame 27 dkg polohrubej múky, 1/2 prášku do pečiva, 2,5 lyžice kakaa, 2 lyžice oleja a 5 lyžíc ľahkej vody. Pečieme na dvoch plechoch a masťom papieri.

Snehové cesto

Z 5 bielkov vyšľaháme tuhý sneh s 20 dkg kryštálovým cukrom. Pečieme na dvojitom masťom papieri pri 100 stupňoch.

Karamel

25 dkg kryštálového cukru spálime na karamel, zalejeme 250 ml šľahačkovej smotany, krátko povaríme, aby masa zhustla.

Puding

Z 1/2 l mlieka, 1 pudingu Zlatý klas, 1 lyžice polohrubej múky a 5 žĺtkov uvaríme kašu. 40 dkg Hery alebo Palmarinu vymiešame zvlášť. Po vychladnutí tieto hmoty spojíme. Maslo, puding a karamel premiešame. Jednotlivé časti vrstváme na seba: cesto, krém, sneh, krém a piškótové cesto. Vrchné cesto polejeme čokoládovou polevou.

Dobrú chuť vám praje
Marta Kamenická

Výlet mládeže do Slovenského raja

Snímky: Valentín Kokoruča